

การศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้องนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบ การวิจัย เกี่ยวกับความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการ เรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่ผ่านมา โดยผู้วิจัยจะศึกษา ย้อนหลังไปประมาณ 10 ปี และงานวิจัยต่าง ๆ เทาที่ผ่านมานั้นมักจะ เป็นการศึกษาปัญหา เช่น ปัญหาการสอนวิชาภูมิศาสตร์ การสอนวิชาประวัติศาสตร์ ปัญหาการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นต้น มีนอกรายที่จะศึกษาความคิดเห็นต่อวิชาสังคมศึกษาโดยตรง ทั้งนี้อาจจะ เป็น เพราะวิชา สังคมศึกษามีรายวิชาย่อยมาก การ ออกแบบ แบบสวดตามอาจจะไม่ครบ คลุมสิ่ง ที่ต้องการ ทั้งหมด และคง ออกแบบ สวดตามมาก ซึ่งยาก ในการ ทำการวิจัย ตลอดจน การรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้การวิจัยส่วนมากก็มักจะ ทำกัน ในแถบกรุง เทพมหานคร หรือ จังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง มีนอกรายที่จะออกศึกษาในต่างจังหวัด เช่น ที่จังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคการศึกษา 9 และเป็นจังหวัดใน เขตคูกคามของ ผูกอการ รวบรวม การ เก็บทางไปทำการวิจัยหรือหาข้อมูลในจังหวัดไกลๆ จึง เป็นความยากลำบาก ของผู้ทำการ วิจัยทั้งหลาย ดังนั้นผลงานวิจัยที่เป็นของต่างจังหวัดจึงมีน้อย

ในปีการศึกษา 2506 พรวามาส ทัดตานนท์¹ ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ปัญหา การ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะค้นหา ปัญหาที่แท้จริง พร อมทั้งสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาของการ เรียนวิชาสังคมศึกษา เพื่อจะได้เป็น แนวทางในการนำไปแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรและการสอนของครู โดยใช้ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 ทั้งชายและหญิง โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เฉพาะในจังหวัดพระ นคร

---

¹ พรวามาส ทัดตานนท์, "ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-2" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506) (พิมพ์ที่)

ผลการวิจัยต่อสรุปก็คือ เด็ก เยาวชน เมื่อเข้ามาทางวิชาในหมวดสังคมศึกษา และไม่สนใจเท่าที่ควร เพราะหลักสูตร โรงเรียนมัธยมในหลักสูตรแบบวิชาช่วย ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่น้อย การเรียนของนักเรียนจึงไม่ต่อเนื่อง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน บัญชีการลง มาคือการขาดอุปกรณ์การสอน ทำให้เด็กเรียนไม่เข้าใจบทเรียนใดเลยบางคน นักเรียนส่วนใหญ่ ขณวิชาสังคมศึกษา เมื่อตอน เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษา และขณวิชาประวัติศาสตร์มากที่สุด เพราะสนใจคะแนนดี นักเรียนไม่สนใจวิชาเหล่านี้พอเมือง เพราะสนใจคะแนนไม่ดีกว่าเขาใจสิ่งที่ครูสอน เด็กเรียนหญิงขณวิชาที่ลดรวมปานกลาง เด็กเรียนชายขณวิชาภูมิศาสตร์ปานกลาง แต่ไม่สนใจวิชาโลกที่เด็กเรียนไม่สนใจเลยในหมวดสังคมศึกษา

ต่อมาในปีการศึกษา 2507 จิตรบุญธรรม เยาวัดนา² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษานับมัธยมศึกษาตอนต้น" มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนสังคมศึกษานับมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ ว่ามีอะไรบ้าง และมีมากน้อยเพียงใด โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูและนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนสาธิต และโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนครธนบุรี จำนวนตัวอย่างประชากร 400 คน เป็นครู 100 คนใน 20 โรงเรียน นักเรียน 300 คนใน 10 โรงเรียน

ผลการวิจัยปรากฏว่า วิธีสอนของครูยังไม่ดีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เห็นกันว่าโรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนน้อยและไม่ค่อยทันสมัย ครูมีตัวโมงสอนมากเกินไปจนทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน ส่วนวิธีสอนก็ปรากฏว่าไม่มีใครให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดจนนักเรียนไม่ได้รับการฝึกทักษะใดครบทุกด้าน โรงเรียนจัดหาหนังสือเพื่อให้นักเรียนได้อ่านความสนใจเกินไป ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่โรงเรียนนำให้นักเรียนสังคมศึกษา เพื่อฝึกครูและนักเรียนใครวมมีด้วยกันจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

---

² จิตรบุญธรรม เยาวัดนา, "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษานับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และราชบัณฑิตยสถาน, 2508) (อ้างาเนา)

ตอนใหม่ปีการศึกษา 2510 ทางฝ่ายกิจ³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบแนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาและทักษะของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอนวิชานี้ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะสายสามัญ เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูและนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ทั้งโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และสหศึกษาในจังหวัดพระนคร รวม 18 โรงเรียน จำนวนตัวอย่างประชากร 728 คน เป็นครู 51 คน และนักเรียน 677 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูและนักเรียนส่วนมากที่ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา แต่ครูมีปัญหาทั้งในทางส่วนตัวคือเกี่ยวกับรายได้ที่คงประหยัด และงานการงานคือการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้ เนื่องจากครูสอนมากชั่วโมงเกินไป สอนหลายวิชา มีงานที่เก็บที่ค่อนข้างมาก รวมทั้งมีจำนวนนักเรียนมากในความรับผิดชอบ ทำให้ครูมีเวลาเตรียมการสอนน้อย นอกจากนี้ครูยังไม่ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการใช้ อุปกรณ์การสอน ขยายผู้บริหารส่งเสริมให้ทำการจัดกิจกรรมในระดับปานกลาง ครูไม่ให้ความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา คือไม่เอาใจใส่สนับสนุนการเรียนหรือการจัดกิจกรรมเท่าที่ควร อุปสรรคสำคัญคือนักเรียนขาดความสนใจ หรือไม่ให้ความสำคัญของวิชาสังคมศึกษากลับ นอกจากนั้นทั้งครูและนักเรียนยังมีความเห็นว่า หลักสูตร กระบวนการ และกำหนดเวลาทำการสอนวิชาสังคมศึกษาไม่สอดคล้องกัน ขยายเรียนไม่เหมาะสมหลายด้าน ทั้งทั้งเนื้อหา ภาษา รูปทรง กระดาษ และภาพ เป็นต้น การวัดผลการสอน ครูเข้าใจความมุ่งหมายของการวัดผลดี ทั้งครูและนักเรียนขอผลสัมฤทธิ์อันดีและปรับปรุงตน

ตอนใหม่ปีการศึกษา 2512 เพ็ญจันทร์ กุประเสริฐ⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพระนครธนบุรี" มีจุดมุ่งหมายที่

³ ทางฝ่ายกิจ, "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510) (พิมพ์แล้ว)

⁴ เพ็ญจันทร์ กุประเสริฐ, "การสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนครธนบุรี" (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512) (จัดสำเนา)

จะตีพิมพ์ให้จริงจัง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูและนัก เรียน เกี่ยวกับการ เรียนการ สอนวิชาที่ธรรม ตลอดจนแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่ครูและนัก เรียนประสบพบเจอ โดยส่งแบบสอบถาม ไปยังครูและนัก เรียนในโรงเรียนรัฐบาลทั้งโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และสหศึกษา รวม 30 แห่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนตัวอย่างประชากร 400 คน เป็นครู 75 คน และ นักเรียน 325 คน

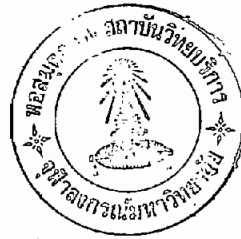
ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูส่วนใหญ่ยังนิยมการสอนแบบ เก็บข้อการ สอนแบบบรรยาย หรืออธิบาย และครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเห็นว่า เนื้อหาในหลักสูตรวิชาที่ธรรมไว้ในชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นนั้น ครบถ้วนความมุ่งหมายของวิชาที่ธรรม ครูได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับปรุง การสอนที่ธรรมว่า ควรจัดให้มีการ ชมรมครูและนิเทศการสอนอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อให้ความ ทั่วถึงเหลือและคำแนะนำ เกี่ยวกับวิธีสอนและกิจกรรการสอน ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการ สอนที่ธรรมของครูคือ ไม่มีเวลาพอที่จะจัดกิจกรรมต่างๆ และมีปัญหา เกี่ยวกับทาง โรงเรียน ซึ่งยังจำกัดอุปกรณ์การสอนให้ไม่เพียงพอ

ในปีการศึกษาเดียวกันนี้ จารย์ จิตรนุสนธิ⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการ สอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา" มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษา ปัญหาการ สอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระ นครและนบุรี เพื่อเน้นแนว ทางในการ เสนอแนะข้อคิดเห็น เกี่ยวกับ การปรับปรุงการสอนวิชาภูมิศาสตร์ให้ดีขึ้น โดยส่ง แบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากรในโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระ นครนบุรี รวม 33 แห่ง เป็นครูภูมิศาสตร์ 90 คน นักเรียน 300 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูส่วนมากได้มีปริญญาตรี และมีประสบการณ์การสอน มานานประมาณ 8 ปี ครูชอบสอนวิชาภูมิศาสตร์ เพราะเห็นความสำคัญของวิชานี้ และเห็น ความสำคัญของการกำหนดความมุ่งหมายของการสอน จึงมีการ เกริ่นมการ สอนดี ทั้งได้ปลูกฝังให้นัก เรียนมีทัศนคติที่ดี สามารถคิดอย่างมีเหตุผลและแก้ปัญหาได้ วิธีสอนของครูส่วนมาก ใช้แบบบรรยายและใ้ร ูปการประกอบด้วยการ สอน ในการวัดผลนั้นครูใช้ข้อสอบแบบปรนัยและ

⁵จารย์ จิตรนุสนธิ, "ปัญหาการ สอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา" (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย แสงนวิญญานมัธยมศึกษา มัธยมศึกษาชั้น ๒ จุฬาลงกรณ์มหา- วิทยาลัย, 2513) (กรุงเทพฯ)

ต่อมาในปีการศึกษา 2513 วิชา กลายนาทร⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมแบบประสม" มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมแบบประสม ในโครงการพัฒนามัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบ 1 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาแตกต่างกับโรงเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนทั่วไป โดยส่งมอบผลวิจัยไปยังตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 ของโรงเรียนในโครงการพัฒนามัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบ 1 และโครงการปีที่ 2 (พ.ศ.2510-2511) รวม 320 คน เป็นครู 60 คน นักเรียน 260 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ครูส่วนใหญ่ยังมีความสนใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมแบบประสมในตามหลักสูตร แบบเรียน และวิธีการประเมินผลการสอน
2. ปัญหาความไม่เหมาะสมของเนื้อหาวิชาในหมวดสังคมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาหน้าที่พลเมือง
3. ปัญหาการขาดหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา
4. ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์การสอน
5. ครูต้องการแยกสอนในหมวดสังคมศึกษาตามความถนัดและความสามารถของแผนการสอนทุกวิชาในหมวดสังคม

ในปีการศึกษาเดียวกันนี้ เขาวภา สิงห์พันธ์⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนการช่างภาคการศึกษา 1" มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนการช่างภาคการศึกษา 1 โดยใช้ตัวอย่างประชากรเป็นครู 34 คน นักเรียน 445 คน จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนการช่างภาคการศึกษา 1 จำนวน 14 โรงเรียน

⁷วิชา กลายนาทร, "ปัญหาการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมแบบประสม" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513)

⁸เขาวภา สิงห์พันธ์, "ปัญหาการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนการช่างภาคการศึกษา 1" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513)

ผลการวิจัยปรากฏว่า การเรียนการสอนเชิงคณิตศาสตร์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย เป็นส่วนใหญ่ ครูใช้อุปกรณ์การสอนแบบ ปักด้ายทำตัวอักษรคือ

- (1) อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ
- (2) ขาดแคลนวิทยากร และหนังสืออ่านประกอบ
- (3) ครูจัดกิจกรรมประกอบการสอนไม่มากนัก
- (4) นักเรียนขาดความสนใจ และไม่เห็นความสำคัญของการเรียน

ต่อมาในปีการศึกษา 2514 สมจิตร วัฒนกุล⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้อารมณ์ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความ เป็นพลเมืองที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" มีความมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความ เป็นพลเมืองที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนคร จำแนกตาม

- (1) โรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ
- (2) เพศชายและหญิง

และศึกษาสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนในกรุงเทพฯ ที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความ เป็นพลเมืองที่ดีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คือค่าเท่ากับ 0.87 และใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางบ้าน ตัวอย่างประชากรสุ่มจากโรงเรียนมัธยมแบบประสมชาย 100 คน หญิง 100 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญชาย 100 คน หญิง 100 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนน้ำหนัก 2 ตัวประกอบ แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มย่อยด้วยวิธีของกันกัน (Duncan)

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความ เป็นพลเมืองที่ดีโดยเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชาย และนักเรียนหญิงโรงเรียนมัธยมแบบประสม ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้ล้วนมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน และพบว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญมีแนวโน้มที่จะสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ตลอดจนสภาพแวดล้อมและการปกครองภายในบ้านมีแนวโน้มที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความ เป็นพลเมืองที่ดีมากกว่ากลุ่มอื่นๆด้วย

⁹สมจิตร วัฒนกุล, "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความ เป็นพลเมืองที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515) (อัคราเนา)

ต่อมาในปีการศึกษา 2515 ชูชัย จารุกะกุล¹⁰ โฆษกการวิจัยเรื่อง "ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน เขตกรุงเทพมหานครของผู้ออกการ ราย ที่มีการ วิชา การสอนวิชาหน้าที่พลเมือง" มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น ปีการศึกษา 2515 ใน เขตกรุงเทพมหานครของผู้ออกการ รายกอนมีวิสัยศ ภาคนะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย ที่มีการ วิชา การสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในกานหนึ่งสี่แบบ วิชา เนื้อหาวิชา วิธีสอน ลักษณะพิเศษของครูผู้สอน ตลอดจนการจกกิจกรรมแบบต่างๆ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสว่างศึกษา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ไม่จำกัดเพศ จำนวน 960 คน เพื่อตรวจแบบสอบถามความพึงพอใจ

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการ วิชา การสอนวิชาหน้าที่ พลเมือง และมีความสนใจงานที่รัฐดำเนินการ เช่น การพัฒนาเกษตร การปราบปรามผู้ออกการ ราย ซึ่งนับว่าเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ต่อมาในปีการศึกษา 2516 พูลสุข เรืองไทย¹¹ โฆษกการวิจัยเรื่อง "การสอ วิชาหน้าที่พลเมืองในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการ วิชา การสอนวิชาหน้าที่ พลเมืองในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะของครูและนักเรียน เพื่อเป็น แนวทางในการ เสนอแนะรอปรับปรุงการ วิชา การสอนวิชาหน้าที่พลเมืองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนวิชาหน้าที่พลเมืองจำนวน 20 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอน ต้นจำนวน 300 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญในกรุงเทพมหานคร และใ้คลัง เก็บการ สอนของตัวอย่างประชากร เป็น เวลา 38 ชั่วโมง

ผลการวิจัยปรากฏว่า การ วิชา การสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในชั้นมัธยมศึกษาตอน ต้นยังไม่มีประสิทธิภาพพอ เพราะส่วนใหญ่ครูใช้การสอนแบบบรรยายมากกว่าการสอนแบบอื่น นักเรียนยังไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาเท่าที่ควร การค้นคว้าเพิ่มเติมมีน้อย มักใช้ แบบ วิชา การเพียงเล่มเดียว ครูใช้ อุปกรณ์การสอนน้อย เพราะอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ และครู

¹⁰ชูชัย จารุกะกุล, "ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน เขตกรุงเทพมหานครของ ผู้ออกการ รายที่ี้ออกการ วิชา การสอนวิชาหน้าที่พลเมือง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516) (ยังไม่ตีพิมพ์)

¹¹พูลสุข เรืองไทย, "การสอ วิชาหน้าที่พลเมืองในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517) (ใช้คำย่อ)

จัดกิจกรรมประกวดการเขียนโดย นักแก้ไขและครูทางจิตสำนึกและ เห็นความสำคัญของการศึกษา
หน้าที่พลเมือง

ในปีการศึกษาที่ผ่านมา¹² ทางคณะ วาณิช¹² ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต การสอนวิชาหน้าที่พลเมือง" มีจุดมุ่งหมาย
ที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิตการศึกษาวินิจฉัย
หน้าที่พลเมือง ตลอดจนข้อเสนอนะของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอน
วิชาหน้าที่พลเมืองให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยใช้แบบสอบถามด้วยวิธีการเชิง เป็น
นักเรียนโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานครจำนวน 300 คน ตั้งชายและหญิงอย่างละเท่ากัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. เนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมือง นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจทุกเรื่องอยู่ในระดับ
ปานกลาง เรื่องที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือการครองตนในวัยรุ่น และการปกครองระบอบประ
ชาธิปไตย นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการส่งเสริมการปกครองระบอบประ
ชาธิปไตยด้วย ทั้งยังตั้งคณนิยมและคณมวินิสต์

2. วิธีสอนที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือการ ที่ครูนำเอา เหตุการณ์ปัจจุบัน เข้ามา เกี่ยว
ของกับบทเรียน การสอนที่ครูใช้ อุปกรณ์การสอนประกอบ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบใน การอ่าน
บทความในหนังสือแบบ เรียนและใ้ให้นักเรียนดูภาพ หรือการบรรยายและแสดงความคิดเห็นแต่เพียง
ดูเดียว

3. นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ว่า วิชาหน้าที่พลเมือง เป็นวิชาที่ช่วยให้เขา
ใจสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของตน นักเรียนร้อยละ 61.33 ชอบวิชานี้ เพราะเห็นว่าให้ประ
โยชน์แก่ชีวิตประจำวัน ร้อยละ 38.67 ไม่ชอบ เพราะเนื้อหาไม่ทันสมัยและวิธีการสอนของ
ครูน่าเบื่อ

ในปีการศึกษาที่ผ่านมา¹³ สิริวรรณ สุวรรณธาดา¹³ ได้ทำการวิจัย เรื่อง

¹² วาณิช, "ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิต การสอนวิชาหน้าที่พลเมือง" (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย แยกวิชามัธยมศึกษา ศึกษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517) (อ้างนาม)

¹³ สิริวรรณ สุวรรณธาดา, "มีชุดการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยใหม่ในมัธยมศึกษา
ตอนต้นกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย แยกวิชามัธยมศึกษา ศึกษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517) (อ้างนาม)

"ปัญหาการ สอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพฯ เทพมหานคร" มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาสำคัญของ การสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะ ในแง่ความเหมาะสมของหลักสูตร แบบเรียน วิธีสอน อุปกรณ์การสอน และการวัดผล ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยใช่วิธีแบบสอบถามกับครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพฯ เทพมหานคร จำนวน 10 โรงเรียน เป็นครู 57 คน และนักเรียน 480 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูมีความเห็นว่า เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ไทยมาก และเวลาเรียนน้อยไม่สอดคล้องกัน แต่นักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาในหลักสูตร เหมาะสมดีแล้ว ครูควรมีส่วนร่วมในการจัดทำประมวลการสอน ทั้งครูและนักเรียน เห็นว่า แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยนั้นยังไม่เหมาะสม เนื่องจากขาดความกระจ่างชัดของเนื้อหาในลักษณะสำคัญ วิธีการสอนของครูไม่สอดคล้องเพราะใช้วิธีบรรยายตามเนื้อหาวิชา แม้จะแก้ปัญหาบางอย่างได้ แต่เพิ่มเติมนักเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นพอ การสอนยังใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนอยู่ การจัดกิจกรรมยังน้อยมาก ทั้งครูและนักเรียน เห็นว่าควรใช้วิธีการวัดผลแบบอื่น ๆ โดยไม่ควรเน้นความจำอย่าง เดียว

ต่อมาในปีการศึกษา 2517 ปริญญาตรี วรณประภา¹⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการ เรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" เพื่อศึกษาปัญหาทั่วไป เกี่ยวกับ การเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในกรุงเทพฯ เทพมหานคร เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง การเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบต่าง ๆ ไปยังผู้บริหาร 20 คน ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 46 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 400 คน ในโรงเรียนรัฐบาล 9 แห่ง โรงเรียนราษฎร์ 9 แห่ง และโรงเรียนมัธยมสาธิต 2 แห่ง รวม 20 โรงเรียน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารส่วนมาก เห็นว่าปัญหา เกี่ยวกับครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ แต่ที่เป็นปัญหามากและตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนคือ

¹⁴ปริญญาตรี วรณประภา, "ปัญหาการ เรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518) (ธันวาคม)

ความรู้อย่างเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีสอนของครู มีจัดการบริหารการสอนที่สำคัญคือ การวางแผนงบประมาณในการจัดของสังคมศึกษา

ครูส่วนใหญ่เห็นความสำคัญและขอวิชาภูมิศาสตร์ แต่นักเรียนไม่เห็นความสำคัญ และคุณค่าของวิชาภูมิศาสตร์ หลักสูตรกับคะแนนของวิชาที่ไม่สมมูลกัน ครูและนักเรียนเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงแผนเรียนใหม่รูปภาพ แผนที่ที่ชัดเจน เนื้อหา สลิตี ค้นคว้า เหตุการณ์ ปัญหาต่างๆ เช่น การขาดแคลนอุปกรณ์และแหล่งคนควาเพิ่มเติม การระดมครูมากขึ้นไป เนื้อหา ในหลักสูตรมากขึ้น เป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรม ครูต้องการความช่วยเหลือจากเนื้อหา วิชา วิธีสอน การสร้างและใช้ อุปกรณ์ การวัดผลแบบใหม่ ส่วนนักเรียนต้องการให้ครูใช้ เทคนิคการสอนใหม่ ๆ หลาก ๆ วิธี

ส่วนผลงานการวิจัยในต่างประเทศ เท่าที่รวบรวมได้ตั้งแต่ปี ค.ศ.1958 มีดังนี้ ในปี ค.ศ.1958 ดอร์ลัน¹⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Improving the Program of Citizenship Education Through the Social Studies in New South Wales Schools" มีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงหลักสูตรที่เรียกว่า Functional Curriculum ซึ่งโรงเรียนท่าหมาที่รับผิดชอบในการสร้างและพัฒนาคุณภาพและทัศนคติ อันเป็นสิ่งที่ยอมรับกันทั่วไปและสถาบันอื่นปลอมปะละละ เลยมักใช้กันหน้า และได้สำรวจหลักสูตรประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตลอดจนแนวเขตของความเปลี่ยนแปลง สำรวจโครงการศึกษา เกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองที่ตาม หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในรัฐนิว เซาท์ เวลส์

ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักสูตรสังคมศึกษาในนิว เซาท์ เวลส์นั้น จะคงปรับปรุงอีก มากเช่น จัดโรงเรียนมัธยมเป็นแบบผสม จัดเป็นแบบสหศึกษา พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง รายวิชาที่จัดสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา พิจารณาถึงปัญหาต่อเนื่องระหว่างระดับชั้น ควรนำเอา Homeroom มาใช้ ถัดแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ขยายบริการแนะแนวและให้คำปรึกษา และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนมาให้ดีขึ้น

¹⁵Les Mc Kenzie James Gordon, "Improving the Program of Citizenship Education Through the Social Studies in New South Wales Schools" (Dissertation Abstracts International, Vol.XIX, No.9, 1960) p. 2267

ในปี ค.ศ. 1960 แกนดี้¹⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Status of Geography in the Public Senior High School of California "

มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาสถานภาพของวิชาภูมิศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาศาสนาหลายในแคลิฟอร์เนีย โดยใช้วิธีแบ่งโรงเรียนที่สอนวิชาภูมิศาสตร์ออกเป็น 3 ประเภทตามลักษณะที่ตั้ง คือ ในเขตชนบท เขตเมือง และเขตเมืองสำคัญ สุ่มโรงเรียนมา 18 โรงเรียนในรัศมี 125 ไมล์ ครอบงำฟรานซิสโก โครภูมิศาสตร์ 38 คน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสัมภาษณ์หาข้อมูลต่าง ๆ

ผลการวิจัยปรากฏว่า หนึ่งในสามของโรงเรียนมัธยมศึกษาหลายได้จัดสอนวิชาภูมิศาสตร์แยกออกต่างหาก และเรียนที่ต่าง ๆ ออกไป หรือเป็นวิชาหนึ่งในหมวดสังคมศึกษาซึ่งยังคงเนื้อหาเป็นภูมิศาสตร์ตามเดิม ในจำนวน 183 วิชา มี 128 วิชาที่เรียกว่าภูมิศาสตร์โลก นอกจากนี้ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ยังขาดการึกษาและมีกนในเนื้อหาวิชา เพราะมีถึง 47.3% ของจำนวนครูภูมิศาสตร์ที่ไม่เคยเรียนวิชาภูมิศาสตร์มาเลย 76.5 % เคยเรียนมาเพียง 6 หน่วยกิตหรือน้อยกว่า และมีอยู่หนึ่งในสามที่ไ้รับปริญญาทางภูมิศาสตร์โดยตรง ปัญหาที่พบคือการขาดแคลนวัสดุและอุปกรณ์การสอน การจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพ สอนวิชาภูมิศาสตร์เป็นต้น และทั้งนี้ขาดแคลนครูภูมิศาสตร์ก็ยังจัดสอนวิชาภูมิศาสตร์ในโรงเรียนอยู่อีก

ในปี ค.ศ. 1961 จอห์นสัน¹⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Depth Versus Breadth in Teaching American History to High School Students "

มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์คุณภาพการสอนวิชาประวัติศาสตร์อเมริกัน โดยการอธิบายเนื้อหาให้ละเอียดเฉพาะเรื่อง ก็มีการสอนแบบอธิบายเนื้อหาคร่าว ๆ เรื่องราวอย่างกว้าง ๆ นั้น แบบใดจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมากกว่า และผลการเรียนรู้อย่างไร ก็จะมั่นคงและนักเรียนจะจด

¹⁶Willard Eugene Gandy, "The Status of Geography in the Public Senior High School of California" (Dissertation Abstracts International, Vol. XX, No. 11, 1960) p. 2347

¹⁷Fred Arnold Johnson, "Depth Versus Breadth in Teaching American History to High School Students" (Dissertation Abstracts International, Vol. XXII, 1962) pp. 2718-19

จำไ้หมายกว่ากัน ตลอดจนองค์การที่เกี่ยวเนื่อง เพื่อเพิ่มความสัมฤทธิ์ผลและประโยชน์ซึ่งจะ
 ได้จากการสอนทั้งของแผน วิชาวิทย์ไปรษณีย์ของกระทรวงมหาดไทย เป็นได้เรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ระดับ 11 ของโรงเรียนเตรียมมหาวิทยาลัยศรีโฆศา โดยแบ่งได้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม
 คือกลุ่มทดลองที่ไม่สอนแบบอิมาย เพื่อหาขยายละ เลียด กับกลุ่มภายใต้การควบคุม ซึ่งแบ่ง
 ออกเป็น 2 กลุ่มย่อย และใช้วิธีสอนแบบอิมาย เพื่อหากรวมกลุ่ม อย่างกว้างๆ ตัวอย่างใ
 การทดลองคือกรณีสอนและระยะเวลา วิชาวิทย์ไปรษณีย์พหุศึกษา The Cray American
 History Test และ The California Test in Social and Related Sciences
 Advanced เพื่อวัดความสัมฤทธิ์ผล

ผลการวิจัยปรากฏว่า การสอนทั้ง 2 แบบไม่ปรากฏความแตกต่างในด้านความ
 สัมฤทธิ์ผล ไม่ว่าจะ เป็นในระยะสั้นภายหลังกการทดลอง หรือในระยะยาวภายหลังกการทดลอง
 ทั้งนี้วิชาวิทย์ไปรษณีย์ เอกษา แบบทดลองทั้ง 2 แบบเห็นมุ่งที่จะวัดความจำในทันทีเกี่ยวกับ
 เนื้อหาวิชามากกว่าการวัดผลทางด้านอื่น ๆ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของอเมริกันสามารถ
 ที่จะใช้วิธีสอนทั้ง 2 แบบดังกล่าวโดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการสะสมความ
 รู้ขอเท็จจริงทางประวัติศาสตร์อเมริกันเลย

ในปี ค.ศ. 1964 โจนส์¹⁸ ได้ทำการศึกษาเรื่อง " The Investigation
 of Case Method of Instruction in Selection Eight Grade Civic Class "
 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการสอนโดยวิธี Case Method ในการสอนเรื่องสิทธิและ
 เสรีภาพของพลเมือง (Bill of Rights) และนักเรียนระดับชั้น 8 และเพื่อเสนอแนะ
 วิธีสอนในระดับชั้นและสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ครูและนักเรียนที่สอนแบบ Case Method และรู้ดีว่าตนได้เรียนรู
 จากการเรียนการสอนแบบนี้
2. นักเรียนที่กล่าวสิทธิและเสรีภาพของพลเมือง (Bill of Rights) เป็น

¹⁸William Ernest Jones, "The Investigation of Case Method of Instruction in Selection Eight Grade Civic Class" (Dissertation Abstracts International, Vol.25, No.7, 1965) p. 4002-A.

สิ่งที่เป็นที่ปฏิบัติได้จริง เมื่อเรียนด้วยวิธี Case Method

3. ครูมีความคิดเห็นว่าการสอนวิธีนี้ สามารถกระตุ้นความสนใจของ เด็กเรียน
 ซ้ำ และ เด็กที่ไม่สนใจ เรียน ได้ดีกว่าการสอนไปตาม เนื้อหาแบบ เรียน

4. นักเรียนที่คัดสรรจากหลายเรื่อง (Case) ที่มีข้อดีและยาวกว่าเด็ก
 ที่มีสติปัญญาปานกลาง เกิดบางคนเสนอแนะให้ใช้ เรื่องที่เป็น เรื่องจริง

ในปี ค.ศ. 1965 วันที่ 19 ได้ทำการวิจัยเรื่อง " The Case Study

Reform Movement in American Civic Education: Educational Implications

of Political Apathy " ที่จุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาความอับเฉา ระหว่างความ เชื่อษา
 การขาดความสามารถ และขาดความสวกลองทางการ เมือง กับ ลักษณะขบวนการสอนวิชา
 หน้าที่พลเมืองที่ประสบความสำเร็จ โดยจะพิจารณาจากสถานที่เป็นวงทางสังคมรัฐศาสตร์
 ทฤษฎี และการปฏิบัติ เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในการใช้วิธี Case Study มาสอนวิชาหน้าที่
 พลเมืองในสหรัฐอเมริกา การวิจัยเรื่องนี้ เน้นเรื่อง เกี่ยวกับสิทธิตามรัฐธรรมนูญ

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนยังมีความเข้าใจสิทธิตามรัฐธรรมนูญในอัตราค่า
 เฉกเช่นนักเรียนที่มุ่ง เรียนตามวิชาการ เพื่อไปศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยก็ยังมี ความเข้าใจผิดๆ
 ในเรื่องนี้ การสอนวิชาหน้าที่พลเมืองประสบความสำเร็จในด้านที่จะสร้างความเข้าใจถึง
 ความหมายของคำวาทะประชาธิปไตยในการนำไปปฏิบัติจริงๆ นอกจากนี้ ความเชื่อษา
 และการขาดความสามารถในทางการ เมือง มีสาเหตุใหญ่มาจากระบบการ เรียนที่ไม่
 อาจเราและสร้างความคล่องการที่จะ เรียนรู้จากการปฏิบัติในวิถีชีวิตจริงได้

ในปี ค.ศ. 1968 / ยาวด์ 20 ได้ทำการวิจัยเรื่อง " Teaching About
 Religion in Secondary School Social Studies " เพื่อมุ่งที่จะวิ เเคราะห์ปัญหา
 ทางการสอนศาสนาในวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมและ เพื่อเสนอแนะ Resource Unit

¹⁹Ira Jay Winn, "The Case Study Reform Movement in American Civic Education: Educational Implications of Political Apathy." (Dissertation Abstracts International, Vol.27, No.1, 1966) p.60-A.

²⁰William Harry Yound, "Teaching About Religion in Secondary School Social Studies" (Dissertation Abstracts International, Vol.29, No.10, 1969) p. 2076 .

สำหรับการสอนที่เกี่ยวกับศาสนาของโลกที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรมของโลก โดยใช่วิธีการวิจัยแบบตรวจสอบและสำรวจปัญหาทางการสอนศาสนาในวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม ค่าเน้นการวิจัยเป็นชั้น ๆ คือ

ขั้นแรก ตรวจสอบอย่างคร่าว ๆ ในด้านของแบบแผนของการสอนศาสนาในประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกฎหมายของสหรัฐอเมริกา รวมทั้งปัญหาของการสอนศาสนาในสมัยนี้ด้วย

ขั้นที่ 2 เป็นการสำรวจลักษณะพื้นฐานและวิธีการสอนสังคมศึกษา รวมทั้งสำรวจปัญหาและวิเคราะห์ความเข้าใจในการตั้งวัตถุประสงค์ของการสอนศาสนาที่ปรากฏออกมาในทางพฤติกรรม

ขั้นที่ 3 เป็นการสำรวจปัญหา เกี่ยวกับการศึกษาวิชาสังคมศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะ เรื่องของจุดมุ่งหมายของการสอน การพัฒนาหลักสูตรโดยตรงกับการศึกษาประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม และการสอนให้นักเรียน เกิดความถักใยใจ

จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาทั้ง 3 ขั้น มาไขให้ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ในกานการวางแผนการสอนศาสนาต่าง ๆ ของประชาชนชาวอินเดียนูปีน ตะวันออกกลาง และสหรัฐอเมริกา โดยนำข้อเขียนและคำอธิบายของชาวอินดู ของพระสงฆ์ในศาสนา เช่น ของพวกมูสลิม และของพระนิกายโรมันคาทอลิกและนิกายโปรเตสแตนต์ มาวิเคราะห์ในกานความเชื่อถือ พิธีกรรม และการปฏิบัติต่าง ๆ ของประชาชนที่นับถือศาสนา นั้นๆ ขอเสนอแนะจากข้อเขียนและคำอธิบายต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์นี้ สามารถจะนำมาใช้ เป็นแหล่งที่จะใช้ เป็นแนวทางสำหรับวิธีการ เรียนการสอนที่เกี่ยวกับศาสนาแบบ Inquiry-centered Method ได้ นอกจากนี้หน่วยการสอน ครูก็ควร จะพยายามค้นหาวิธีการส่งเสริมเราใจให้นักเรียนช่วยกัน ลองตั้งกฎเกณฑ์ และข้อสรุปอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับศาสนาที่นับถือกันในสังคม เพื่อจะให้ความช่วยเหลือลักษณะของประเพณีที่ต่างกันทางศาสนากระจำชัดเจนยิ่งขึ้น และครูก็ควร จะหลีกเลี่ยงการ ประเมินคุณค่าและ เปรียบ เทียบคุณค่าของ ประเพณีทางศาสนาที่แตกต่างกันด้วย

โม ก.ศ. 1971 เรมมี 21 ใจของการวิจัยเรื่อง " High School Seniors "

21 Richard C. Bemy, "High School Seniors' Attitudes Toward Their Civics And Government Instruction." Social Education, (October, 1972) pp. 591-7

Attitudes Toward Their Civics and Government Instruction "

มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาว่า นักเรียนมีความพอใจเพียงไร เกี่ยวกับการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง และการปกครองในปัจจุบัน การใหม่การปรับปรุงการสอนอย่างไรบ้าง นักเรียนต้องการ เรียนรู้ เรื่องอะไรนอกเหนือจากหลักสูตรที่กำหนดไว้บ้าง และต้องการทราบว่านักเรียน ขยายผลการสอนอย่างไรที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้ ได้ทำการ สงเขมสอยถามไปยังนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสหรัฐอเมริกาทั้ง 50 รัฐ ทั้งชายและ หญิงจำนวนในกลเดียวกัน เป็นนักเรียนสีขาว เสียประมาณ 92 % ผู้ชายแบบสอยถามทุกคน จะคง เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและการปกครองมาอย่างน้อย 1 รายวิชา ซึ่งมีถึง 74 % และ เคยเรียนมากกว่า 2 รายวิชาประมาณ 26 % ส่วนมากนักเรียน เหล่านี้กำลัง เรียนอยู่ ชั้นเกรด 9-เกรด 12

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความเบื่อหน่ายต่อวิชาหน้าที่พลเมืองและการ- ปกครอง เนื่องจากการจัดเนื้อหา วิธีสอนของครู ไม่คำนึงถึงความต้องการของนักเรียน การสอนของครูมักสนใจไปตามเนื้อหาวิชาในแบบเรียน สอนแต่หลักการซึ่งนักเรียนไม่สามารถ นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนไม่สามารถเข้าใจสภาพปัญหาทางการเมือง และการปกครองอย่างถ่องแท้ ครูมักจะชี้หนังสือหรือตำราเพียงเล่มเดียว นักเรียนต้องการ ให้ครูจัดกิจกรรมที่จะ เพิ่มพูนประสบการณ์แบบประชาธิปไตย และการคิดอย่างมีเหตุผล ต้องการให้ครูนำเอาปัญหาสังคม ปัญหาการเมืองการปกครองในปัจจุบันมาอภิปราย เสมอ ผู้วิจัยสรุปว่า การจัดการ เรียนการสอนของครูควรมุ่งให้เด็กได้คร่ำประ โยชนมากที่สุด และ จะคงคำนึงถึงความต้องการของเด็กเป็นประการสำคัญ

สรุป

จากการศึกษารวบรวมคดีที่เกี่ยวข้องของทั้งหมดจะเห็นว่า ยังไม่มีงานวิจัยของใครที่ ตรงกับ เรื่องที่ผู้วิจัยได้กระทำ ไว้ว่าในส่วนที่เป็นชื่อเรื่อง จุดมุ่งหมาย การดำเนินงานวิจัย และขอบเขตของการวิจัย เพราะส่วนมากมักทำการวิจัยใน เขตกรุงเทพมหานคร จะมีต่าง จังหวัดกันอย่างมาก และเป็นภาคการศึกษา 2 ส่วนภาคการศึกษา 9 นั้น มีของ ชัย จารุกะกุล ซึ่งได้ทำในจังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคการศึกษา 9 แต่สมโรง เรียนเพียงแห่ง เดียว และเพื่อทราบความคิดเห็นต่อการ เรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองวิชาเดียว เท่านั้น